

Innerstaden 2:1, Tegnérplatsen

Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1
Lunds stad och kommun, Skåne län
Arkeologisk schaktningsövervakning 2024
Imelda Bakunic Fridén

Titel: Innerstaden 2:1, Tegnérsplassen
Författare: Imelda Bakunic Fridén
Kulturmiljörapport: 2024:20

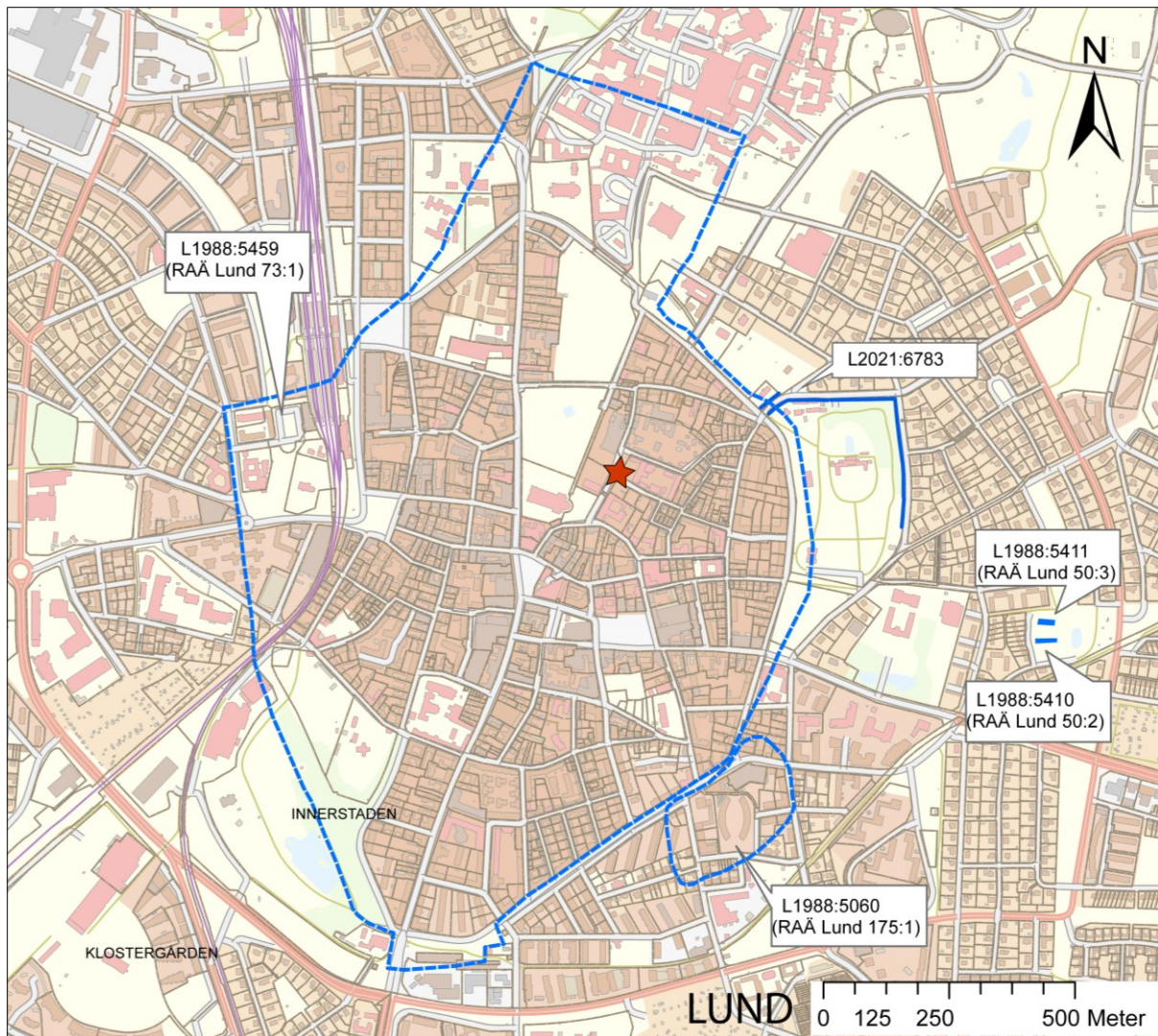
Omslagsbild: Vy över Tegnérsplassen, fotografi taget från norr.
Upphovsrätt: Där inget annat är angivet, enligt Creative Commons licens CC BY

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	2
Fornlämningsmiljö	3
Tidigare arkeologiska iakttagelser	5
Genomförande och dokumentation	7
Schakt 1	8
Schakt 2	10
Resultat	12
Kulturlagerstatus	15
Administrativa och tekniska uppgifter	16
Källor och litteratur	17
Bilagor	
Bilaga 1. Plan- och sektionsritningar	
Bilaga 2. Analys av jordprov från Tegnérplatsen, Lund. Teknisk rapport.	
Jens Heimdahl, Arkeologerna–Statens historiska museer	

Sammanfattning

- I samband med att VA SYD lade om befintliga vatten- och avloppsledningar genomförde Kulturen en arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning enligt Länsstyrelsens beslut (Ist. dnr. 15021–2023, Kulturens projektnr. A_2023_0056).
- Totalt undersöktes 33 m² på fastigheten Innerstaden 2:1, Tegnérplatsen i Lund. Arbetet var fördelat på två schakt, där schaktdjupet varierade mellan 1,20–1,80 m.
- Schakt 1 förlades till korsningen mellan Tegnérplatsen och Stora Algatan, där omkring 10 m² grävdes. Intakta äldre kulturlager samt lämningar påträffades främst i sektion och i schaktets sydöstra del. Ett odlingslager, beläget ovan den äldsta markhorisonten, undersöktes. Därövan dokumenterades ett nivelleringslager samt en syllsten för en byggnad, som troligen hörde samman med en medeltida gård som funnits inom kv Sankt Mikael.
- Schakt 2 förlades till Tegnérplatsens nordöstra del, strax utanför nuvarande kvarter Tegnér och omfattade en yta på omkring 23 m². Intakta äldre lämningar påträffades främst i schaktväggarna. Flera skikt av gatubeläggningar dokumenterades och har tolkats vara resultat av 1800–1900-talets omstruktureringsarbeten som ägde rum kring Tegnérplatsen. I schaktets östra del grävdes ett odlingslager, troligen brukad under tidigmodern tid. I schaktets västra del påträffades en äldre gårdsplan och vägen markerades av en kant i söder, följt av en nedgrävning. Norrut fanns ett lergolv, lagd i två skikt. Dessa lämningar tolkas höra samman och speglar troligen en medeltida gårdsmiljö. Den äldre fastighetsgränsen för kvarteret har legat längre västerut under dagens gata.
- Intakta äldre kulturlager och lämningar dokumenterades främst nära schaktväggarna, vid ett djup av mellan 0,70–0,80 m. Kulturlagren fortsatte under nuvarande trottoar i Stora Algatan och i gatan på Tegnérplatsen. Förekomsten av bland annat fuktiga kulturlager, med inslag av träflis och djurben tyder på god bevarandegrad.

Figur 1. Platsen för undersökningen markerad med en röd stjärna inom fornlämning L1988:5459 (RAÄ Lund 73:1). Fastighetskartan © Lantmäteriet

Inledning

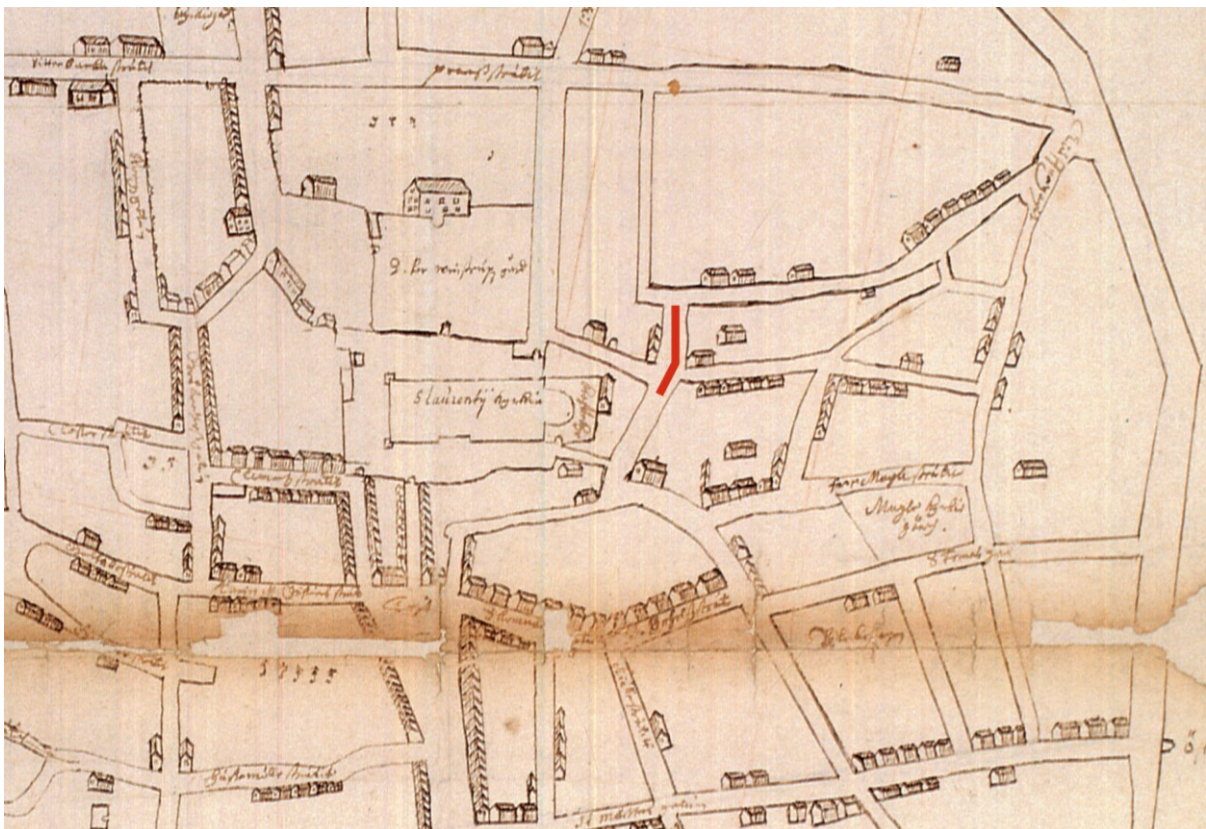
I samband med att VA SYD lade om befintliga vatten- och avloppsledningar genomförde Kulturen en arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning enligt Länsstyrelsens beslut (Lst. dnr. 15021–2023, Kulturens projektnummer A_2023_0056). Arbetet utfördes inom fastigheten Innerstaden 2:1 vid Tegnérplatsen, Lunds kommun.

Enligt beslut från Länsstyrelsen skulle undersökningen ursprungligen omfatta tre schakt, med en total yta på omkring 393 m². Ärendet kom att justeras, där markingreppet minskade gällande omfång (komplettering i ärendet, daterad 2024-02-15). Arbetet utfördes under perioden 2024-03-19 till och med 2024-04-03.

Fornlämningsmiljö

Tegnérspplatsen är belägen i den centrala delen av det medeltida stadsområdet, nordost om domkyrkan och strax öster om Lundagård. Dagens gata lutar från norr till söder. Vid Tegnérspplatsen södra del fanns förr en igenlagd förläggning av Stora Algatan, som sträckte sig upp till Sandgatan i Lundagård.

Närliggande kvarter är bland annat Tegnér och Sankt Mikael. Gatorna i området är av medeltida ursprung. Enligt Anders Andréns tomtrekonstruktion omkring år 1500, låg delar av dagens gata på tomt nr. 52–53 samt nr. 104–2, i kv Tegnér 1 och kv Sankt Mikael 18 (figur 4, André 1984:74, 85). Den medeltida bebyggelsen inom kv Tegnér var främst belägen inom tomtens centrala och norra del (Carelli 1994). I kvarteret Sankt Mikael fanns under medeltiden ett dominikankonvent och Sankt Mikael's kyrka. Marken i kvarterets nordvästra del, som ligger närmast nuvarande Tegnérspplatsen/Stora Algatan, tillhörde dominikankonventet (Bevaringskommittén 1983:130). Tomtindelningarna i närområdet förändrades efter reformationen och år 1546 omnämner de äldre skriftliga källorna att tomten i den nordvästra delen av kv Sankt Mikael var *ödejord*, samt *hage* vid mitten av 1600-talet (figur 2, André 1984:84). Enligt en karta från 1669 var tomterna längs Tegnérspplatsen delvis bebyggda (figur 2).

Figur 2. Utsnitt av en osignerad karta från omkring år 1669. Dagens sträcka av Tegnérspplatsen är markerad med en röd linje (André & Högstedt 1990:17, originalet finns på Riksarkivet i Stockholm).

Under 1700-talet fanns två gårdsbyggnader i kv Tegnér och en i kv Sankt Mikael som beboddes av tjänstemän inom kyrkan och akademien (figur 3, Bevaringskommittén 1983:179). På Tegnérplatsen låg också en bokhandlare, benämnd Sylvans gård (Bevaringskommittén 1983:17).

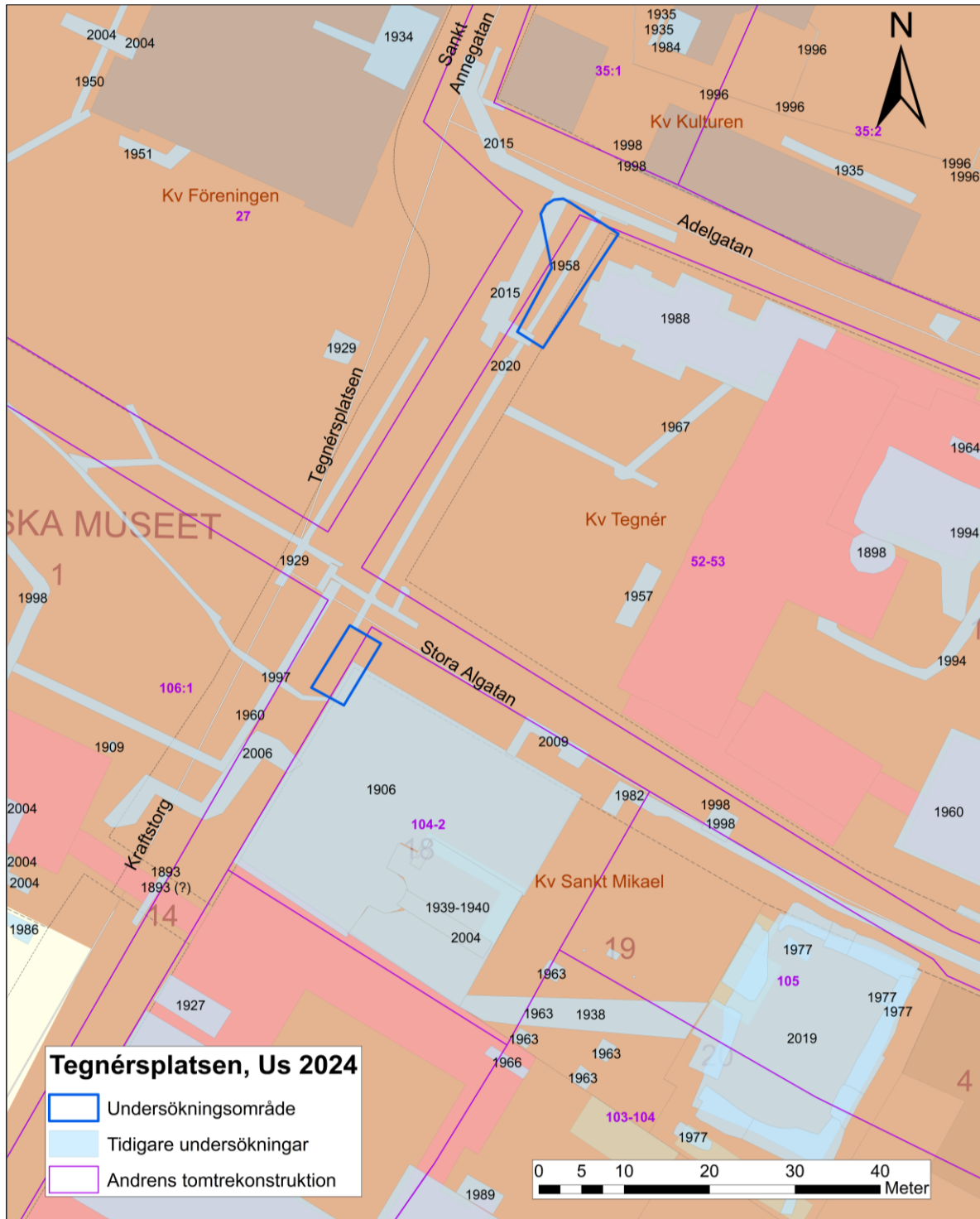
Befintliga byggnaden vid hörnet av kv Sankt Mikael uppfördes år 1906 och byggnaden vid nordvästra hörnet av kv Tegnér uppfördes år 1989 (Bevaringskommittén 1983).

Figur 3. Utsnitt av Caspar Magnus Espmans karta från år 1783. Undersökningsschakten vid Tegnérplatsen är markerad med en röd färg. Strax öster om gatan, på tomten för kv Tegnér 1 fanns två gårdsbyggnader och den norra delen av tomten på kv Sankt Mikael var obebyggd (Brandförsäkringsverkets arkiv, Akt J1-volym 12-M).

Tidigare arkeologiska iakttagelser

Flera arkeologiska observationer finns från Tegnérplatsens närområde (figur 4). Nedan följer ett urval av de undersökningar och resultat som dokumenterats genom åren. Information hämtad från Kulturens LA-arkiv, om inget annat anges.

Figur 4. Tidigare undersökningar inom området för Tegnérplatsen och närliggande kvarter, med årtal. Undersökningsområdet är markerat med mörkblå linje, Anders Andrén's tomtrekonstruktion omkring år 1500 är markerat med lila färg, mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet.

Inom kv Sankt Mikael nordvästra hörn, upprättades viss dokumentation år 1906 i samband med uppförandet av en byggnad. Två brunnar och två stenrader påträffades. Stenraderna tolkades vara grundmurar och dokumenterades vid 0,79 m djup under marknivån. En träbrunn påträffades vid 1,50 m djup och för den stenskodda brunnen angavs inga uppgifter gällande djup.

Vid Tegnérplatsen, i gatan utanför kv Tegnér 1, genomfördes en schaktningsövervakning i samband med en ledningsgrävning år 1958. Det dokumenterades ett antal större stenar som kan ha utgjort en stengrund.

År 1994 påträffades byggnadslämningar från 1100–1300-tal i kv Tegnér. Inför uppförandet av en restaurangbyggnad inom kv Tegnér 1, utfördes en grundgrävning år 1988. I det sydvästra hörnet av tomten dokumenterades enstaka stenar som tolkades ha utgjort lämningar efter en äldre byggnad på platsen.

År 1997 grävdes ett smalt schakt för datakabel, schaktet löpte från kv Sankt Mikael fastighetsgräns, och igenom Lundagård. En äldre gatubeläggning hittades i Tegnérplatsens östra del (Goksör 1998).

I Stora Algatan genomfördes år 2009 en schaktningsövervakning, där det påträffades intakta äldre kulturlager och lämningar ned till ett djup av 1,50 m. Strax under trottoar och bärlager dokumenterades en äldre kullerstensläggning, följt av ett tjockt utjämningslager som tolkades vara ett äldre bärlager för den medeltida gatusträckningen. I utjämningslagret förekom stora stenar som bedömdes ha varit återdeponerade rivningsmassor från äldre bebyggelse. En äldsta markhorisont iaktogs vid övergången till morän. Morän påträffades vid ett djup av 1,50 m.

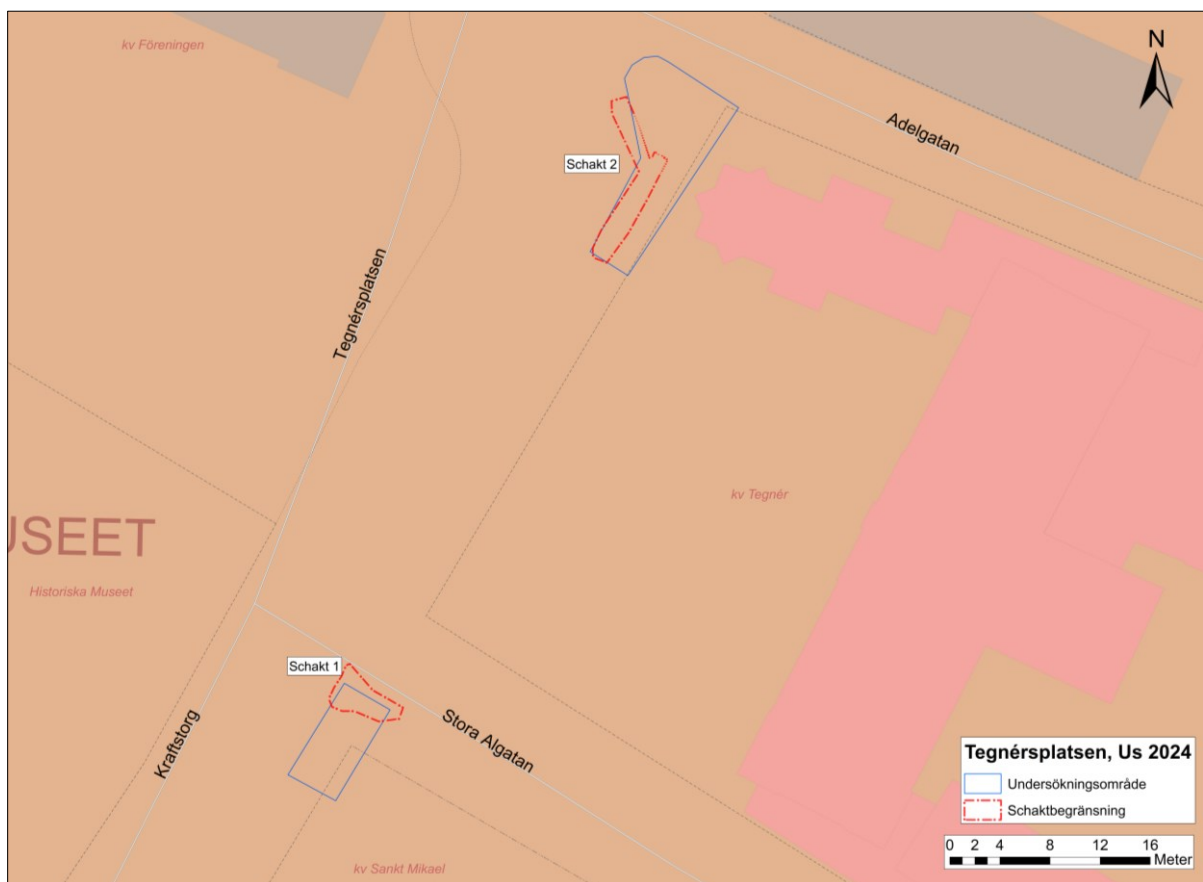
I korsningen av Adelgatan/ Tegnérplatsen genomfördes en schaktningsövervakning år 2015 i samband med grävning för nya ledningar. Det påträffades flera syllstenar som tolkats vara rester efter en grundmur från en byggnad. En nedgrävning belägen intill en syllsten tolkades ha utgjort lämning av en källare. Undersökningsresultaten kunde visa på att tomtmarken tidigare funnits längre västerut i Tegnérplatsen och att gatorna breddats på bekostnad av äldre bebyggelse. I korsningen mellan Adelgatan och Sankt Annegatan dokumenterades även en tidigmedeltida risbädd på en nivå av 1,10–1,20 m under dagens markyta (Guldåker 2015).

I kv Sankt Mikael 16 genomfördes år 2019 en arkeologisk undersökning i samband med nybyggnation. Undersökningsområdet omfattade omkring 480 m², med ett varierande djup mellan 0,60–2,50 m. Lämningar från 1000-talet fram till nutid undersöktes. Sammanfattningsvis fanns en bebyggelse på tomten under 1000–1100-talet, där man bland annat bedrivit horn- och benhantverk. Vidare dokumenterades högmedeltida lämningar bestående av bland annat ugnar, murar och ett tegelhus som hade uppförts i den norra delen av undersökningsområdet, mot Stora Algatan. Söder om tegelhuset fanns en kullerstensbelagd gårdsplan. De högmedeltida lämningarna var från dominikanklostrets närvaro på platsen. Undersökningen kunde även påvisa att tomtens södra del hade jämnats ut under 1500–1700-talet (Larsson & Lindberg 2021).

Genomförande och dokumentation

Den arkeologiska undersökningen utfördes som en schaktningsövervakning, vilket innebar att dokumentationen fortlöpte parallellt med pågående arbete utfört av VA SYD. I texten används följande förkortningar: PM=makrofossilprov, C=sektion, K=kontext.

Sammantaget grävdes två schakt och totalt undersöktes 33 m², där schaktdjupet varierade mellan 1,20–1,80 m (figur 5). Ställvis var de underliggande äldre kulturlagren bortschaktade till ett djup av 1,80 m i modern tid och ersatta av bärlager i form av sand. Moränen bestod av lera, som framkom på en nivå av mellan 1,20–1,80 m djup.

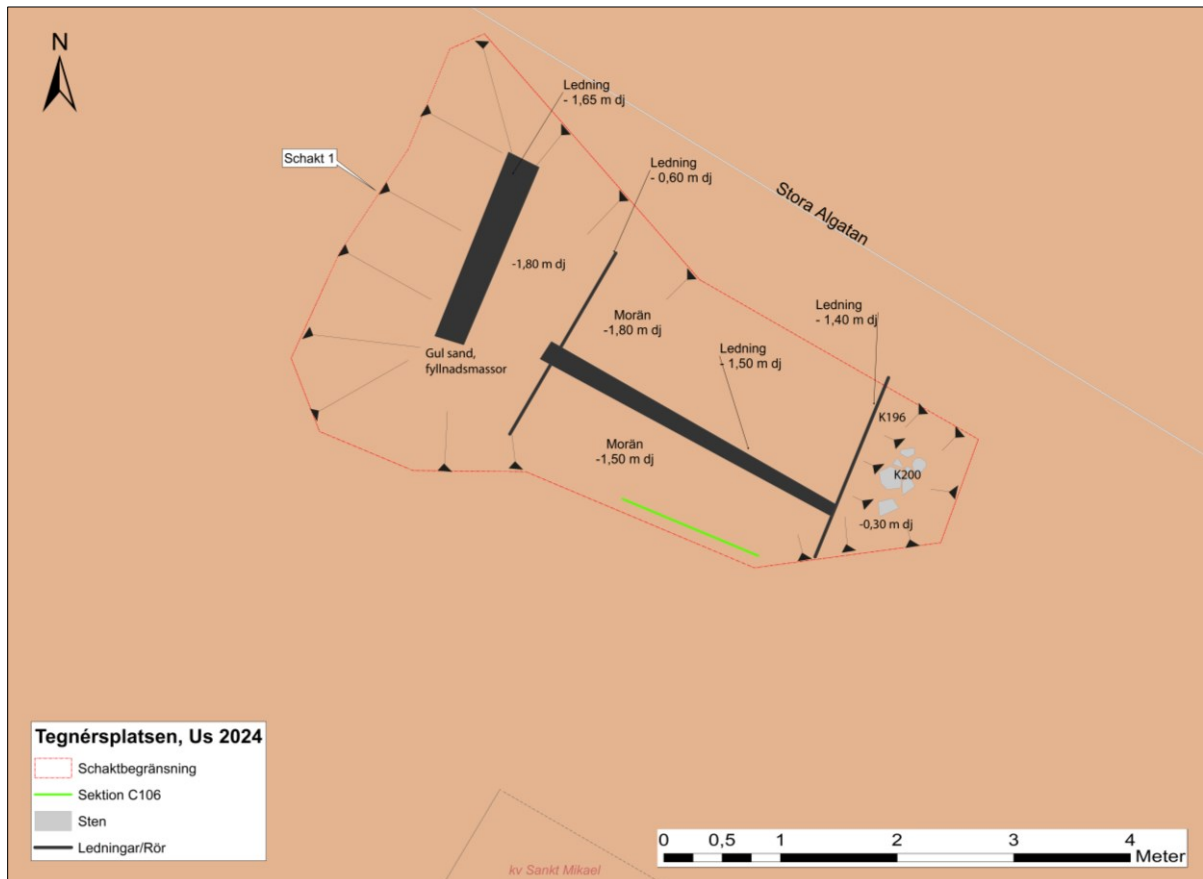

Figur 5. Undersökningsområde markerat i blått, med schakt 1-2 vid Tegnérplatsen. Mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet.

Schakt 1

I korsningen mellan Tegnérplatsen och Stora Algatan grävdes schakt 1, som omfattade en yta på omkring 10 m², med ett djup av 1,80 m.

Sammanfattningsvis påträffades främst bärlager till den befintliga vägen, följt av sand och omrörda fyllnadsmassor i tidigare ledningsschakt, med befintliga ledningar och rör i schaktet (figur 6). Intakta äldre kulturlager och lämningar dokumenterades främst i sektion och i schaktets sydöstra del. Lagerföljderna beskrivs i nedanstående text. Inga fynd insamlades.

Figur 6. Planritning över schakt 1 i korsningen mellan Stora Algatan och Tegnérplatsen. Grön linje markerar läget för sektion C106. Mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet

Under gata och bärlager, vid 0,30 m djup, dokumenterades en kullerstensläggning som utgjort del av en äldre gatubeläggning (K200, figur 6). Därunder fanns påförda fyllnadsmassor i tidigare ledningsschakt, som bestod av omrörda kulturlager och vitbeige sand. Vid 0,68 m djup iaktogs ett raseringslager innehållandes mörka, leriga jordmassor med inslag av kalkprickar, rött tegel, träkol, småsten och gula lerfläckar (K97, sektion C106, bilaga 1). Raseringslagret hör till en äldre bebyggelse som fanns på platsen strax söder om schaktet.

Vid samma nivå dokumenterades en sten som var omkring 0,50 m i diameter stor och den tolkas ha utgjort en syllstensgrund för en byggnad (figur 7, K95, sektion C106, bilaga 1). Därunder påträffades ett

nivelleringslager, utlagd som underlag för den byggnad som stått på platsen (K93, sektion C106, bilaga 1). Lagret bestod av mörkbrun lerig sand med inslag av träkol, kalkprickar, småsten och lerfläckar. I sektion dokumenterades en nedgrävning vid 1,12 m djup under marknivån och som tolkades vara ett stolphål (K92, sektion C106, bilaga 1). Tillsammans utgjorde nivelleringslagret, syllstenen och stolphålet troligen lämningar efter en medeltida byggnad som stått på plats.

Från 1,12 m djup under marknivån dokumenterades ett äldre odlingslager, bestående av brunt organiskt material med inslag av träflis och djurbensfragment (K96, sektion C106, bilaga 1). I odlingslagret togs ett jordprov i syfte att genomföra en makrofossilanalys och en ¹⁴C-datering (PM105, bilaga 2). Resultatet av analysen redovisas under rubriken *Resultat*.

Mot övergången till moränlera, vid 1,40 m djup, påträffades en äldre markhorisont innehållandes ett fåtal fragmenterade djurben (K98, sektion C106, bilaga 1). Moränleran påträffades i denna del av schaktet vid 1,50 m djup.

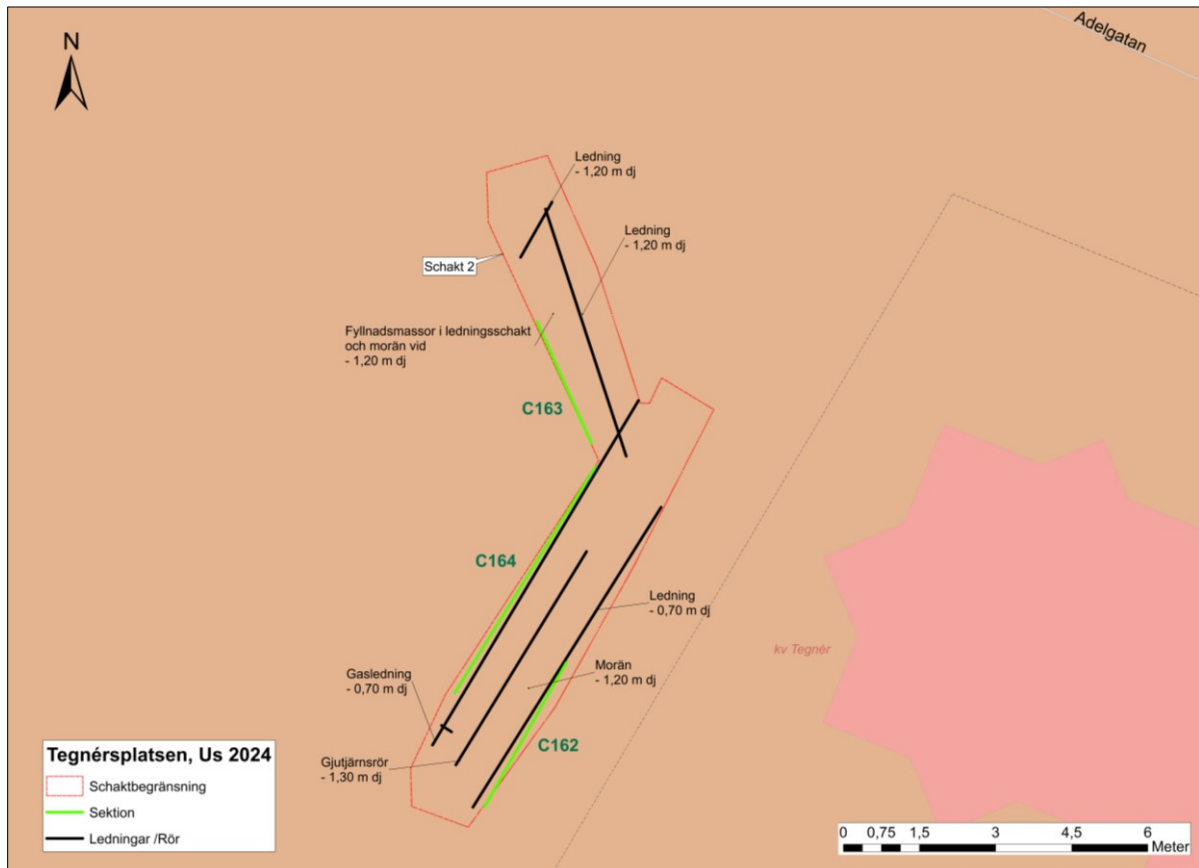

Figur 7. Översiktsbild över den södra sektionen i schakt 1 (C106, bilaga 1). Fotografiet taget från norr.

Schakt 2

Schakt 2 var belägen vid Tegnérplatsens nordöstra del, i trottoaren utanför kv Tegnér och omfattade en yta på omkring 23 m², med ett djup mellan 1,20–1,40 m.

I schaktet påträffades främst bärlager till den befintliga vägen, följt av sand och omrörda fyllnadsmassor i tidigare ledningsschakt samt befintliga ledningar och rör (figur 8). Intakta äldre kulturlager påträffades från ett djup av 0,80 m under marknivån i den sydöstra schaktkanten och från 1,10 m djup i den västra schaktkanten. Inga fynd insamlades. Lagerföljderna beskrivs i nedanstående text.

Figur 8. Planritning över schakt 2 i Tegnérplatsen. Grön linje markerar läget för sektionerna. Mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet.

I den sydöstra schaktkanten, under bärlager och fyllningar i ledningsschakt, dokumenterades en kullerstensläggning mellan 0,48–0,64 m djup (K85, C162, bilaga 1). Stenläggningen tolkades ha utgjort del av en gatubeläggning. Strax därunder framkom en elledning som löpte i en nord-sydlig orientering (figur 8–9). Under ledningen, vid 0,80 m djup iaktogs intakta äldre kulturlager i form av ett odlingslager (K89, C162, bilaga 1). Den odlade jorden var fuktig och kompakt samt hade inslag av djurben, vilket indikerar goda bevaringsförhållanden. Moränlera påträffades i denna del av schaktet vid 1,20 m djup.

Figur 9. Översiktsbild av den östra sektionen i schakt 2, C162. Fotografiet taget från nordväst.

Längs schaktets västra långsida har det tidigare schaktats ned till omkring 1,00 m djup. Jordmassorna bestod av bärlager till nuvarande gata och fyllningar i ledningsschakt för diverse ledningar. Vid 1,08 m djup dokumenterades en äldre stenläggning (K69, C164, bilaga 1). Stenläggningen var delvis plundrad och tolkades vara en äldre gatubeläggning. Längre söderut påträffades även en förläggning av stenläggningen samt en avslutning på den äldre gatan (K71, C164, bilaga 1). Gatans utbredning i söder markerades med flera stenar lagda i två skift. Omkring en meter söderut från den äldre gatan iakttogs en halv meter bred nedgrävning vid 1,25 m djup under markytan (K73, C164, bilaga 1). Eftersom endast den övre delen av nedgrävningen blottades i schaktväggen är tolkningen av nedgrävningen något osäker. Utifrån dess form och vertikala nedgrävningsskant tolkades nedgrävningen i fält som ett möjligt stolphål. Stolphålets funktion kan inte närmare bestämmas.

Schaktets norra del bestod i huvudsak av bärlager samt fyllnadsmassor i ledningsschakt som bestod av sand, grus, lera och omrörda kulturlager som återdeponerats på plats. Ledningsschakten var grävda för vatten, gas och el. Intakta äldre kulturlager påträffades endast vid en mindre yta där schaktet svängde västerut (figur 8, C163). Vid omkring 0,30 m djup under marknivån dokumenterades ett raseringslager innehållandes rikligt med rött tegelkross, lera, småsten och kalkbruk (K55, C163, bilaga 1). Raseringslagret tolkades härstamma från en byggnad som legat på platsen. Därunder, vid 0,70 m djup,

påträffades ett lergolv (K38, C163, bilaga 1). Vid 0,85 m djup dokumenterades ytterligare ett lergolv (K56, C163, bilaga 1). Ovanpå lergolven kunde flera brukningshorisonter ses (K39).

Vid omkring 1,00 m djup under marknivån påträffades ett mörkt, homogent kulturlager (K59, C163, bilaga 1). I kulturlagret fanns inslag av rött tegelkross, träkol, småsten, kalkprickar och även flera trädrötter. Lagret tolkades ha varit odlat och kan möjligen ha varit del av en gårdsyta, exempelvis i form av kålgårdsjord.

Resultat

Vid korsningen av Stora Algatan och Tegnérplatsen påträffades ett äldre odlingslager, belägen strax ovan den äldsta markhorisonten. I lagret togs ett makrofossilprov som visade ett sparsamt material innehållandes träkol av björk och benfragment. Utifrån resultatet och i samråd med arkeobotaniker Jens Heimdahl bedömdes att det inte fanns tillräckligt med material för att ¹⁴C-datera lagret. Trots det begränsade makrofossilmaterialiet indikerar analysen att det rör sig om ett jordbruk snarare än hushållsnära odling. I odlingslagret fanns inga större mängder hushållsavfall, trots att det var en relativt vanlig gödslingsmetod i medeltidsstaden Lund. De äldsta kulturlagren bör ses i sammanhang med den tidiga bebyggelsen som fanns i kv Sankt Mikael under 1000–1100-talet.

Under nästkommande skede övergavs odlingen och marken togs i anspråk för bebyggelse. De lämningar som hör till byggnaden, uppförd på syllsten från schakt 1, påträffades omkring 2,60 m från fastighetsgränsen till kv Sankt Mikael 18 och strax öster om de medeltida brunnar som dokumenterats i gatan år 1960 (figur 10). Vid tidigare undersökningar i kv Sankt Mikael 18 har det dokumenterats två brunnar och två stenrader. Stenraderna har tolkats vara grundmurar till en eller möjligen till två äldre byggnader och påträffades vid 0,79 m djup under marknivån. Syllstenen som påträffades i schakt 1 var belägen vid 0,70 m djup och tolkas höra samman med den stenrad påträffad år 1906. Den påträffade syllstenen tycks dessutom följa liknande orientering som den västra stenraden inom kvarteret Sankt Mikael (figur 10). Avsaknaden av rött tegel i nivelleringslagret, som var beläget under den påträffade syllstenen, kan tala för en datering av gården till tiden före 1200-tal. Detta motsvarar tiden före det att dominikanklostret etablerades i kvarteret.

Lämningarna från schakt 1 i aktuell undersökning hör troligen samman med den tidigmedeltida gård som funnits inom kvarteret Sankt Mikael. Aktuell undersökning har kunnat påvisa att den medeltida gården har sträckt sig utanför befintlig fastighet och att lämningar finns bevarade i Stora Algatan.

Figur 10. Översiktsplan av schakt 1 på Tegnérplatsen/Stora Algatan, mot bakgrund av Kulturens arkeologiska generalkarta samt fastighetskartan © Lantmäteriet. Den dokumenterade sektionen i schakt 1 är markerad med grön linje och den markerar även läget för den syllsten som påträffades vid aktuell undersökning.

Andra lämningar som påträffats i den norra delen av Tegnérplatsen, i schakt 2, bestod av olika gatubeläggningar, en nedgrävning, lergolv, raseringslager samt äldre odlad jord.

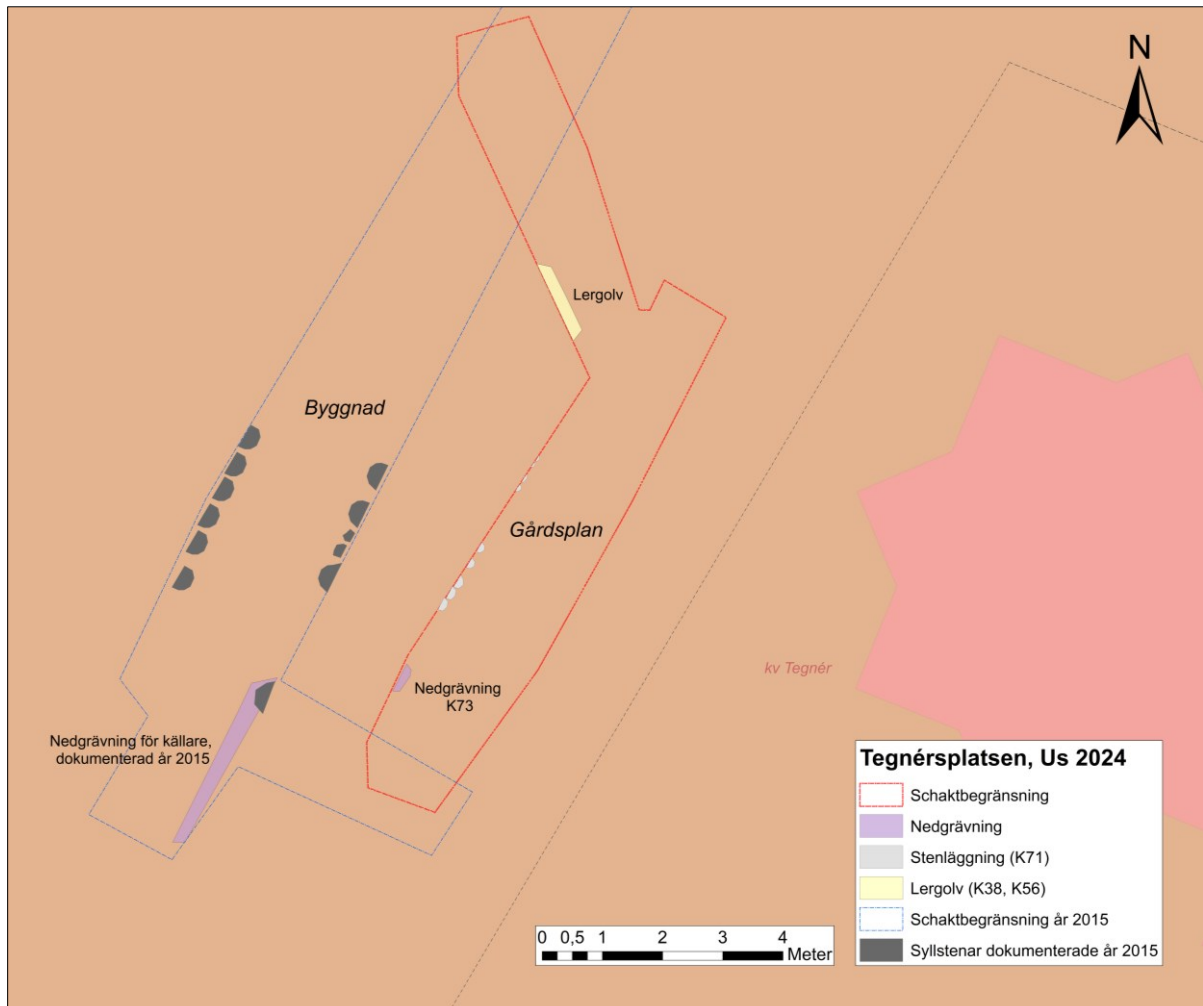
Flera av de gatubeläggningar som påträffats har tolkats vara resultat efter 1800–1900-talets omstruktureringsarbeten som ägde rum kring Tegnérplatsen. Under 1800-talets slut tycks den tidigare fastighetsgränsen för kv Tegnér ligga längre västerut, än vad den tidigare gjort på de historiska kartorna.

Odlingslagret som dokumenterades i gatans östra del kan ha samband med kv Tegnér's tomtutnyttjande, där denna del av tomten odlades med säkerhet från 1500-tal, fram till 1800-tal enligt de historiska kartorna och skriftliga källorna. Vidare iaktogs ingen äldsta markhorisont över moränen, vilket kan vara en indikator på att marken kontinuerligt har nyttjats åt odling.

I den sydvästra delen av schaktet, iaktogs vid cirka 1,00 m djup under trottoaren en stenläggning som tolkades vara en gårdsplan. Gårdsplanen markerades av en kant och söder om den dokumenterades en nedgrävning, som i fält tolkades vara ett möjligt stolphål. Medan det i nordväst fanns två skikt av lergolv samt ett brukningslager.

Lämningarna tolkas höra samman med en syllstensgrund för ett hus med källare som påträffats vid en arkeologisk undersökning år 2015. Ingen datering kunde utgöras av lämningarna, men troligen speglar de en hög-/senmedeltida gårdsmiljö. Det är inte uteslutet att nedgrävningen som påträffats vid aktuell undersökning kan ha varit en nedgrävning för att ta bort en sten, ett stenvtryck efter en syllsten. Syllstenen kan då ha tillhört grundläggningen för en källare i den byggnad som dokumenterades år 2015.

Figur 11. Översiktsplan av schakt 2 i Tegnérplatsen, mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet. Lämningarna dokumenterade vid aktuell undersökning, tillsammans med den syllstensgrund med källare som påträffats vid 2015-års undersökning.

Sammanfattningsvis indikerar både tidigare och nuvarande undersökningar att det fanns en medeltida bebyggelse på nuvarande Tegnérplatsen. Denna bebyggelse revs senare för att ge plats åt odlingar under tidigmodern tid. När odlingar inte längre var nödvändiga, breddades gatan och belades med kullersten.

Kulturlagerstatus

Intakta äldre kulturlager och lämningar dokumenterades främst nära schaktväggarna, vid ett djup av mellan 0,70–0,80 m. En fortsättning av kulturlagren finns under nuvarande trottoar i Stora Algatan samt i gatan och trottoaren på Tegnérplatsen. Förekomsten av bland annat fuktiga kulturlager, med inslag av träflis och djurben tyder på god bevarandegrad. Schakten i gatan var påverkade av tidigare ledningsdragningar till ett djup av mellan 1,20–1,80 m, där bland annat kulturlagren var omrörda.

Administrativa och tekniska uppgifter

Länsstyrelsens dnr	15021–2023
Fornlämningsnr	RAÄ Lund 73:1
Lämningsnr, fornreg	1988:5459
Kulturens projektnr	A_2023_0056
Trakt/kvarter/fastighet	Innerstaden 2:1, Tegnérplatsen
Socken	Lunds stad
Kommun	Lund
Län	Skåne
Typ av exploatering	Omläggning av VA-ledningar
Uppdragsgivare	VA SYD
Typ av undersökning	Arkeologisk schaktningsövervakning
Ansvarig institution	Kulturen
Fältarbetsledare	Imelda Bakunic Fridén
Övrig personal	Henrik Bernro, Aja Guldåker
Fältarbetstid	2024-03-19 – 2024-04-03
Fälttid, arkeolog, tim	37 h
Yta, m ²	33 m ²
Kubik, m ³	48 m ³
Fyndmaterial	Inga fynd tillvaratogs.
Ritning, dokumentation	4 st A3 ritfilm: 5 sektionsritningar skala 1:20, digitala inmättningsfiler i Kulturens stads-GIS
Foto	33 digitala fotografier
Analyser	Makrofossilprov
Arkivmaterial, förvaring	Kulturens LA-arkiv under fastighetsbeteckningen Innerstaden 2:1, Tegnérplatsen

Källor och litteratur

André, Annika & Högstedt, Christina. 1990. Kartornas Lund. 1580-talet till 1950. *Gamla Lund Förening för bevarande av stadens minnen. Årsskrift 72*. Lund.

Andrén, Anders. 1984. Lund. Tomtindelning, ägostruktur, sockenbildning. I: *Medeltidsstaden 56*. Riksantikvarieämbetet. Stockholm.

Bevaringskommittén 1983. Lunds stadskärna. *Bevaringsprogram Krafts rote*. Lund.

Carelli, Peter. 1994. Kv Tegnér nr 1, Lund. Arkeologisk förundersökning 1994. *Arkeologiska arkivrapporter från Lund*, nr 1. Kulturen, Lund

Guldåker, Aja. 2015. Adelgatan. Lund, fornlämning nr 73:1, Lunds kommun, Skåne. Arkeologisk förundersökning 2013 och 2015. *Kulturmiljörapporter 2015:7*. Kulturen, Lund

Larsson, Stefan & Lindberg, Sofia (red). 2021. Kvarteret Sankt Mikael 16. Lämningsnr 1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning 2019. *Kulturens rapporter nr 10*. Kulturen, Lund

Övrigt

Kulturens LA- och LB-arkiv

Karta, Lund år 1783. Ritad av Caspar Magnus Espman. Akt J1-volym 12-M. Brandförsäkringsverkets arkiv.

Bilagor

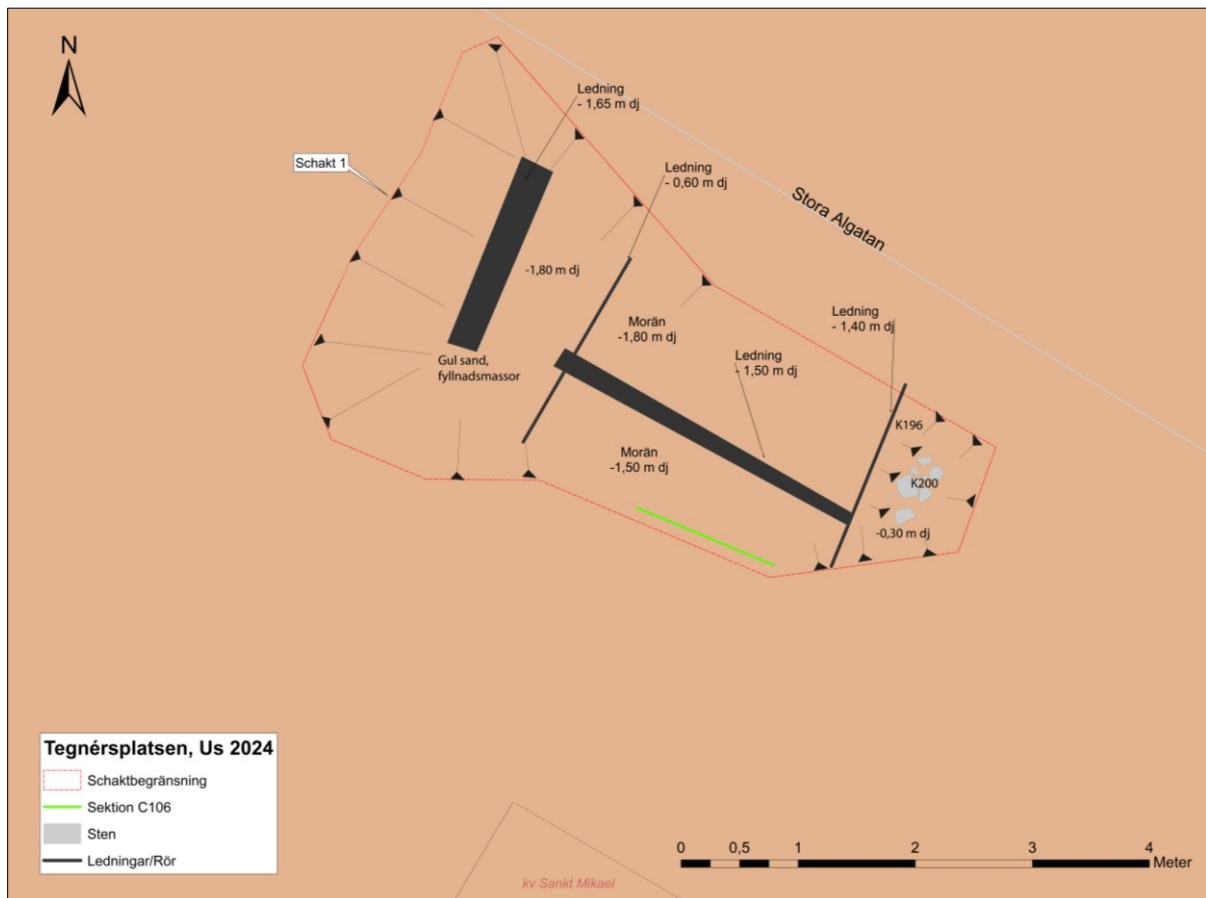
1. Plan- och sektionsritningar

2. Makroskopisk analys av jordprov från Tegnérplatsen, Lund. Teknisk rapport. Jens Heimdahl, Arkeologerna-Statens historiska museer

Symbolförklaringar

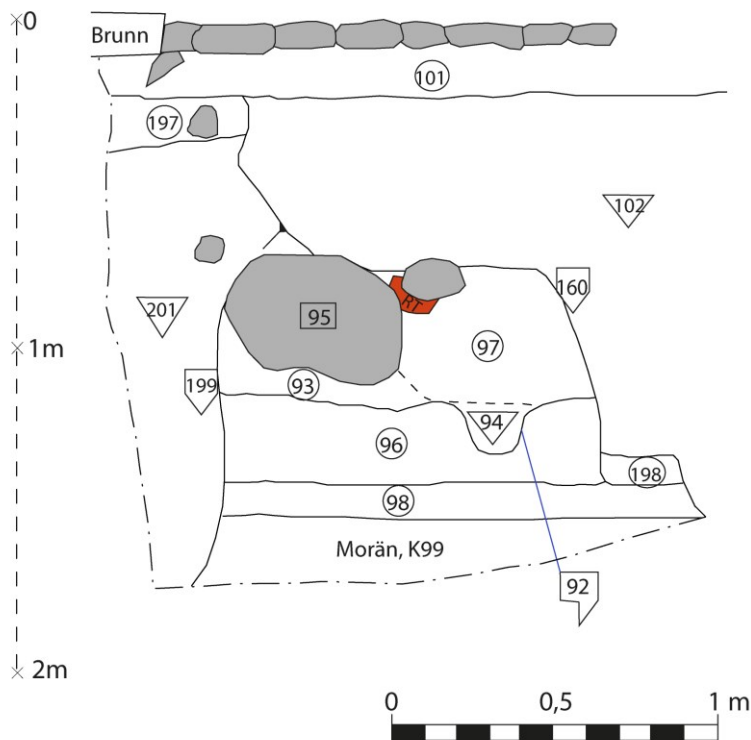
	Lager
	Fyllning
	Stolphål
	Konstruktion
	Nedgrävning
	Det stratigrafiska objektets begränsning
	Schaktbegränsning
	Skuren av yngre nedgrävning
	Osäker begränsning
	Släntpilar

Bilaga 1. Plan- och sektionsritningar

Planritning över schakt 1 i korsningen mellan Stora Algatan och Tegnérplatsen. Grön linje markerar läget för sektion C106. Mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet

SEKTION C106

Schakt 1, södra sektion.

Lagerbeskrivning:

K92. Nedgrävning, stolphål. Efter en eventuell väggstolpe till byggnad.

K93. Nivelleringslager inför uppförandet av huskonstruktion. Som K97, men inget inslag av rött tegel. Mörkbrun, heterogen, kompakt, lerig sand med inslag av kalkprickar, träkol, småsten och fläckar av gul lera.

K94. Fyllning i stolphål. Mörkbrun, heterogen, kompakt, lerig sand med inslag av kalkprickar, träkol, rött tegelkross, småsten och fläckar av gul lera. Ingen tydlig skillnad mellan denna fyllning och ovanliggande K97.

K95. Syllsten. Del av konstruktion. Syllstensgrund för en byggnad.

K96. Odlingsslager. Brun, homogen, fet, fuktig lera med inslag av träkol, djurben och träflis. Organiskt inslag.

K97. Raseringslager. Mörkbrun, heterogen, kompakt, lerig sand med inslag av kalkprickar, träkol, rött tegelkross, småsten och fläckar av gul lera.

K98. Äldsta marklager. Gulbrun, kompakt lera, med gråa inslag. Övergången till morän. Inslag av enstaka djurben.

K99. Morän. Gul, kompakt, fuktig lera.

K101. Gulbrun, lucker sand med inslag av makadam. Bärlager till befintlig markyta.

K102. Beigevit, kompakt, torr grusig sand. Fyllning i ledningsschakt.

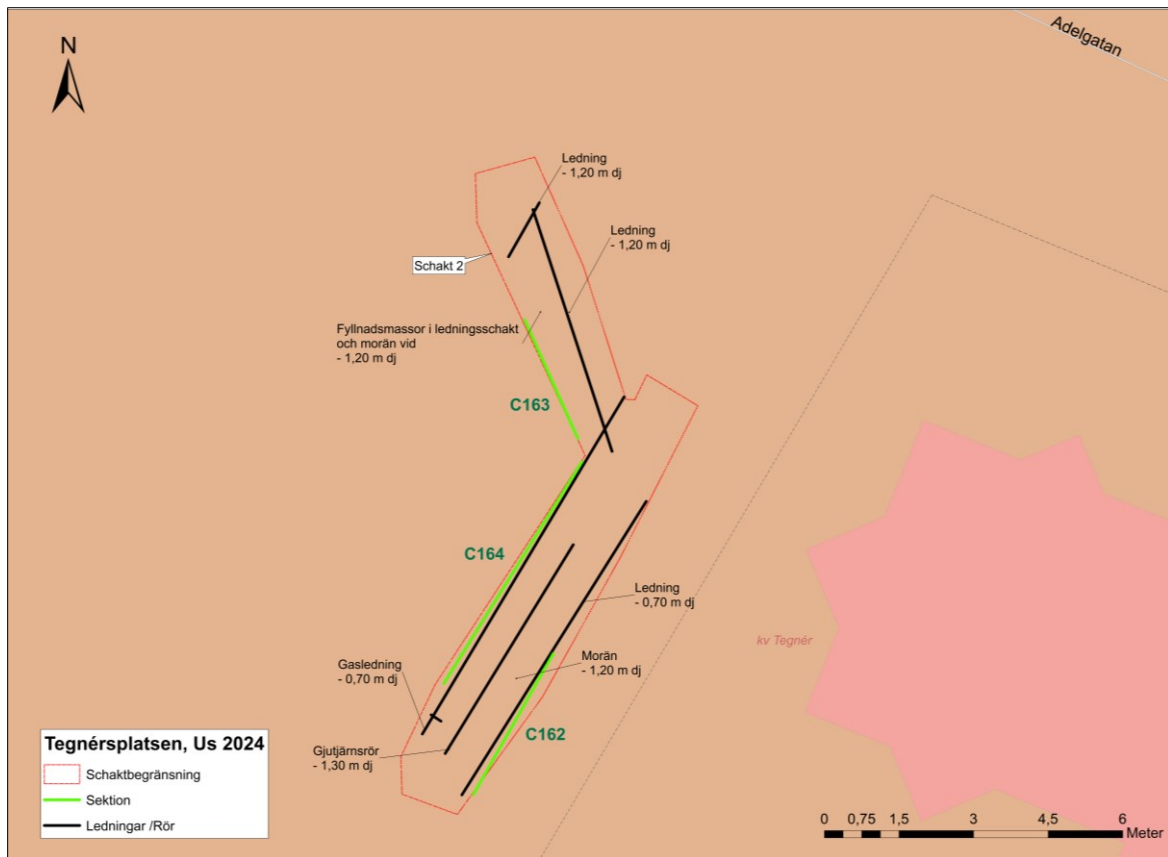
K160. Nedgrävning. Ledningsschakt.

K197. Utjämningslager. Som lager K201. Gråsvart till brun, heterogen, fuktig, grusig sand med inslag av rött tegelkross, lerfläckar, småsten, gula sand fläckar och träkol. Omrörda kulturlager som återdeponerats, uppblandat med grus och gul sand.

K198. Fyllning i ledningsschakt. Gulbrun, lucker sand.

K199. Nedgrävning till befintlig brunn.

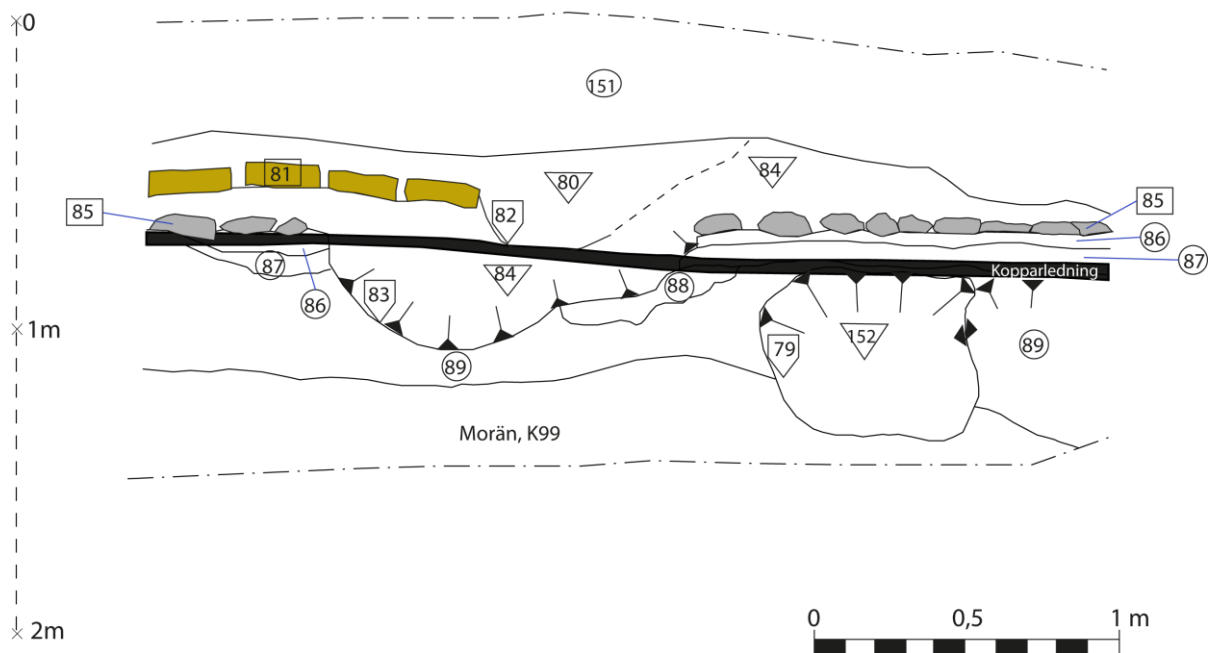
K201. Fyllning i ledningsschakt. Gråsvart till brun, heterogen, fuktig, grusig sand med inslag av rött tegelkross, lerfläckar, småsten och träkol. Omrörda kulturlager som återdeponerats, uppblandat med grus.

Planritning över schakt 2 i Tegnérplatsen. Grön linje markerar läget för sektionerna. Mot bakgrund av fastighetskartan © Lantmäteriet

SEKTION C162

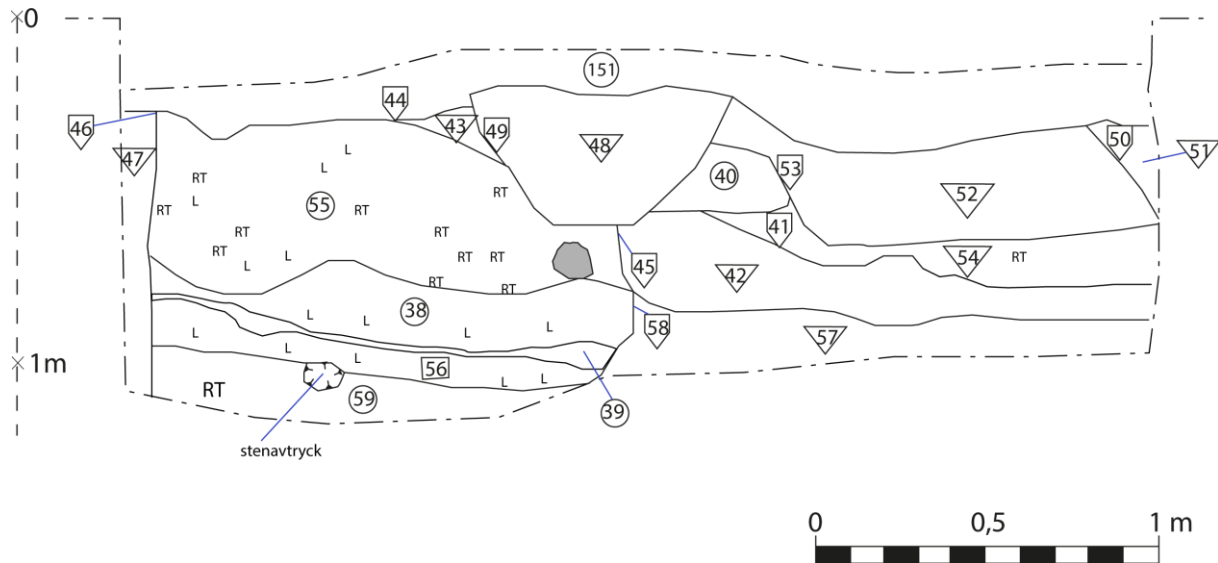

Schakt 2, östra sektion.

Lagerbeskrivning:

- K79. Nedgrävning. Borråd ledningsschakt från väster.
- K80. Fyllning i ledningsschakt. Grå lerig silt med inslag av kalk, småsten, träkolsprickar och tegelkross.
- K81. Tegel. Lagd ovanpå teleledning.
- K82. Nedgrävning för teleledning.
- K83. Nedgrävning, i samband med ledningsdragning.
- K84. Fyllning i ledningsschakt. Gråbrun, lucker siltig sand med inslag av tegelkross, småsten och kalk.
- K85. Stenläggning, äldre gatubeläggning. Lätt rundade stenar, mellan 0,10 till 0,20 m i diameter stora.
- K86. Bärlager för stenläggning K85. Gul lera med inslag av kalkprickar.
- K87. Plankor lagda under kopparledning. Förmultnad, svartbrun mörkfärgning efter träplankor.
- K88. Omrörda jordmassor under kopparledning. Gul lera med inslag av kalk, träkol, sot.
- K89. Odlingslager. Brungrå, kompakt, homogen, fuktig lera med inslag av sten och djurben.
- K99. Morän. Gul, kompakt lera. Inslag av naturlig flinta.
- K151. Bärlager till befintlig trottoar. Gulbrun, lucker, mager sand.
- K152. Fyllning i ledningsschakt. Ljusgrått, stenmjöl och grus.

SEKTION C163

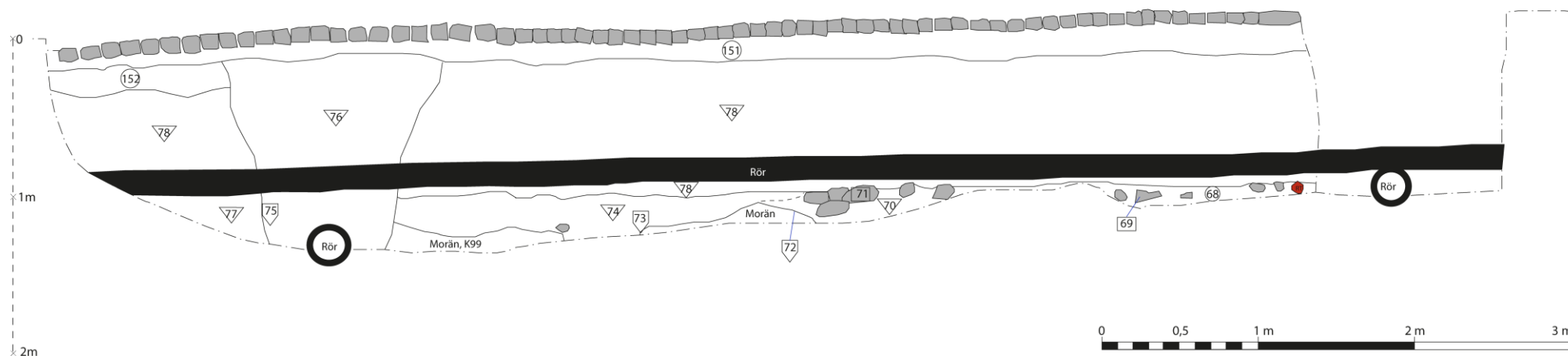

Schakt 2, södra sektion.

Lagerbeskrivning:

- K38. Lergolv, brukningslager inomhus. Varvat beige lera med gråbrun siltig sand. Inslag av rött tegelkross, kalkprickar och småsten. En viss inblandning av raseringsmassorna från ovan.
- K39. Brukningslager, inomhus. Gråbrun, siltig sand.
- K40. Fyllning i ledningsschakt. Gråbrunt grus med inblandning av makadam. Inslag av kalk och lerklumpar i jorden.
- K41. Nedgrävning, ledningsschakt.
- K42. Fyllning i ledningsschakt. Brungul lera blandat med grus. Inslag av makadam.
- K43. Fyllning i ledningsschakt. Blågrå grus med inblandning av makadam, stora lerklumpar och kalk.
- K44. Nedgrävning, ledningsschakt.
- K45. Nedgrävning, ledningsschakt.
- K46. Nedgrävning, ledningsschakt för gasledning.
- K47. Fyllning i ledningsschakt. Brun sand blandat med makadam.
- K48. Matjord, fyllning i trädgrop. Svartbrun, humös matjord.
- K49. Nedgrävning för trädplantering.
- K50. Fyllning i ledningsschakt. Vit sand.
- K51. Nedgrävning, ledningsschakt för VA.
- K52. Fyllning i ledningsschakt. Brun sand.
- K53. Nedgrävning, ledningsschakt.
- K54. Fyllning i ledningsschakt. Gråblå, heterogen, kompakt lera uppblandat med omrörda kulturlager. Inslag av rött tegelkross och kalkbruk.
- K55. Raseringslager av byggnad. Gråbrun, heterogen, fuktig, lerig sand. Inslag av lera, kalk, småsten och rikligt med rött tegelkross samt tegelbrockor.
- K56. Lergolv, brukningslager inomhus. Beige, homogen, kompakt lera.
- K57. Fyllning i ledningsschakt. Grå-gul heterogen lera blandat med grus, makadam och omrörda kulturlager. Inslag av rött tegelkross, kalk, småsten och djurben.
- K58. Nedgrävning, ledningsschakt.
- K59. Odlad jord. Grå, homogen, lucker, fet, fuktig lera. Inslag av kalkprickar, tegelkross, småsten, träkol, många mindre rötter efter växter.
- K151. Bärlager till befintlig trottoar. Gulbrun, lucker, mager sand.

SEKTION C164

Schakt 2, västra sektion.

Lagerbeskrivning:

K68. Sättlager för ovanpåliggande stenläggning. Grå, finkornig, fet lera med inslag av tegelkross, kalkprickar, träkol.

K69. Stenläggning, delvis plundrad.

K70. Sättlager för ovanpåliggande stenläggning. Grå, fet, finkornig lera med inslag av gula lerfläckar, tegel, träkol och kalkbruk.

K71. Stenläggning, gårdsplan. Avslutning på stenläggning, markerad med stenar lagda i två skift.

K72. Nedgrävningskant, för stenläggning.

K73. Nedgrävning, för stolpe eller i samband med borttagning av en syllsten.

K74. Fyllning i nedgrävning. Brunrå, organisk lera med inslag av gula lerfläckar, träkol, kalk, tegel och sot.

K75. Nedgrävning, ledningsschakt.

K76. Makadam. Fyllning i ledningsschakt.

K77. Fyllning, moderna bärlager.

K78. Fyllning i ledningsschakt. Ljusblandad sand.

K99. Morän. Gul, kompakt lera.

K151. Bärlager till befintlig gata. Gulbrun, lucker, mager sand.

K152. Bärlager. Ljusgrå stenmjöl.

Bilaga 2. Analys av jordprov från Tegnérplatsen, Lund. Teknisk rapport.

Jens Heimdahl, Arkeologerna–Statens historiska museer

Bakgrund

Under den arkeologiska undersökningen vid Tegnérplatsen i Lund (Projekt A_2023_0056), insamlades ett jordprov för makroskopisk analys med fokus på växtrester. Provet insamlades från ett brunt homogent lager under en stor syllsten.

Målsättningen med analysen har varit att försöka se spår av aktiviteter som bedrivits och miljöer som existerat på platsen. I uppdraget ingick också att välja ut material för ¹⁴C-datering.

Metod

Provet volym mättes vart efter det preparerades genom flotation och våtsiktades i siktar med minsta maskstorlek 0,25 mm. Identifieringen av materialet skedde under ett stereomikroskop med 6–100 gångers förstoring. Den makroskopiska analysen har främst behandlat växtmakrofossil (som inte är ved eller träkol), men även puppor, fekalier, smältor, slagg, ben mm har eftersökts.

Analysresultat

Prov PM 105, taget i KL2 sektion C106 mätte 2,6 liter. Floteringen resulterade i en mycket liten mängd organiskt material: fyra små bitar av träkol från björk samt ett millimeterstort benfragment.

Diskussion

Utifrån det mycket fattiga innehållet av makroskopiskt material i den provtagna jorden går det inte att göra en närmare tolkning av lagret. Med undantag från mycket små mängder av köksavfall, i form av ben, är provet i princip att betrakta som fyndtomt.

2024

- 2024:1 Kv Domkyrkan 1, Lund. Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk kontroll år 2022–2023. Gertie Ericsson & Aja Guldåker.
- 2024:2 Häglinge kyrka, Hässleholms kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2023 – 2024. Carita Melchert.
- 2024:3 Innerstaden 2:1, Stortorget, fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2015. Gertie Ericsson med bidrag av Jens Heimdahl.
- 2024:4 Grynmalaren 37, Lund. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning och schaktningsövervakning 2023. Linnea Lidh.
- 2024:5 Innerstaden 2:1, Mårtenstorget. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1, Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk undersökning & schaktningsövervakning 2023. Imelda Bakunic Fridén.
- 2024:6 Fossesholm herregård. Vestfossen, Øvre Eiker kommune, Buskerud Fylke, Norge. Trädgårdsarkeologisk undersökning 2022–2023. Aja Guldåker.
- 2024:7 Universitetet 1, Kungshuset. Fornlämning RAÄ Lund 73:1/L1988:5459 Lunds stad och kommun, Skåne län. Schaktningsövervakning 2023. Sebastian Boström & Gertie Ericsson.
- 2024:8 Innerstaden 2:1, Laborategatan. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2023. Linnea Lidh
- 2024:9 Innerstaden 2:1 m.fl., Lund. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2022–2023. Generellt tillstånd – Kraftringen Energi AB. Henrik Bernro.
- 2024:10 Östra Karup kyrka, Båstads kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2023 – 2024. Carita Melchert.
- 2024:11 Kv Maria Magle 6, Lund. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2021–2023. Imelda Bakunic Fridén
- 2024:12 Kv Domkyrkan 1 & Sankt Laurentius 3, Generellt tillstånd – Lunds Domkyrka, Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning år 2022–2023. Henrik Bernro.
- 2024:13 Apollo 3, Ystad. Fornlämning RAÄ Ystad 50:1/L1988:3379. Ystad stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk förundersökning år 2023. Sebastian Boström.
- 2024:14 Kv Galtén 28. Fornlämning L1988:5459/RAÄ 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning år 2024. Henrik Bernro.
- 2024:15 St Peter 39, Vänskapens hus, Lund, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2023 – 2024. Carita Melchert.
- 2024:16 Tosterups kyrka, Tomelilla kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2022 – 2024. Carita Melchert.
- 2024:17 Västra Karaby kyrka, Kävlinge kommun, Skåne län. Antikvarisk medverkan 2024. Carita Melchert.
- 2024:18 Gjøvik Gård, Gjøvik kommun, Innlandet fylke, Norge. Trädgårdsarkeologisk undersökning 2023. Aja Guldåker.

- 2024:19 Hällaryd 1:149 och 1:142. Fornlämning 49:1/L1979:5957. Hällaryd socken, Karlshamns kommun, Blekinge län. Schaktningsövervakning 2023/2024. Sebastian Boström.
- 2024:20 Innerstaden 2:1, Tegnérsplatsen. Fornlämning L1988:5459/RAÄ Lund 73:1. Lunds stad och kommun, Skåne län. Arkeologisk schaktningsövervakning 2024. Imelda Bakunic Fridén